

Pedagogisch Beleidsplan

Kindercentrum 't Zonnestraaltje

Dagopvang

Inhoudsopgave

- 1 Inleiding**
- 2 Uitgangspunten**
- 3 Emotionele veiligheid**
- 4 Persoonlijke competenties**
- 5 Sociale competenties**
- 6 Waarden en normen**
- 7 Kwaliteitszorg**
- 8 Samenwerking met ouders**
- 9 Slotwoord**

1 Inleiding

Kindercentrum 't Zonnestraaltje biedt verschillende vormen van kinderopvang.

Ons Kindercentrum heeft een doelstelling die wij graag willen uitdragen.

Wij hebben een visie op wat wij willen zijn. Deze doelstelling en onze visie vormen samen het uitgangspunt voor ons dagelijkse handelen.

De doelstelling van Kindercentrum 't Zonnestraaltje is het aanbieden van kwalitatief goede kinderopvang voor kinderen van 0 t/m 4 (5) jaar. Voor goede kinderopvang is veel noodzakelijk. Bijvoorbeeld op het gebied van de accommodatie, de pedagogische uitgangspunten en de werkwijze en het samenwerken met ouders en organisaties.

Ondanks dat de overheid in de nieuwe wet kinderopvang de kwaliteit van de kinderopvang niet meer gedetailleerd voorschrijft, moet de kwaliteit van de kinderopvang in Nederland goed geregeld zijn. Hierover zijn door ouders en kinderdagverblijven afspraken gemaakt met de basiseisen voor de kwaliteit. Deze afspraken zijn vastgelegd in een convenant.

Voor de risico-inventarisatie veiligheid is het uitgangspunt het model van Stichting Consument & Veiligheid. Voor de risico-inventarisatie gezondheid wordt er gewerkt volgens het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid. Het pedagogisch beleid geeft richting aan het dagelijkse handelen van de groepsleiding en vormt ook de basis voor de inrichting van de omgeving waarin het kind verkeert. Ouders voeden hun kinderen op. Dat is hun verantwoordelijkheid. Een deel van deze taak leggen zij echter neer bij anderen zoals bijvoorbeeld een kinderopvang. Voor de kinderopvangpartner moet daarom duidelijk zijn hoe met deze verantwoordelijkheid moet worden omgegaan. Het is dan ook van groot belang dat ouders en groepsleiding met elkaar in gesprek raken en in gesprek blijven over de wijze waarop ieder kind wordt opgevoed, waar een kind zich goed bij voelt en op welke wijze het kind het beste tot zijn recht komt.

Het is niet de bedoeling dat wat nu op papier staat een onbeweeglijke methode wordt. Opvoedkundige inzichten zijn voortdurend aan veranderingen onderhevig zodat het altijd mogelijk moet zijn om dit beleid bij te stellen wanneer wij en ouders daar goede redenen voor zien. Wij zijn ons ervan bewust dat wij niet aan alle wensen van ouders tegemoet kunnen komen. Wel staan wij open voor alle ideeën. In de kinderopvang wordt gewerkt met groepen kinderen. In een groep leren kinderen met volwassenen en andere kinderen om te gaan, rekening te houden met elkaar en voor zichzelf op te komen. Binnen een groep is ieder individueel kind uniek en belangrijk. Een belangrijke basis voor vertrouwen tussen ouders en pedagogisch medewerker is een goede communicatie en samenwerking.

De ouder verdient respect als ervaren opvoeder. De pedagogisch medewerker verdient respect voor de door haar door studie en ervaring opgebouwde deskundigheid. Over en weer vullen partijen elkaar aan en leren van elkaar.

2 Uitgangspunten

In de Wet Kinderopvang wordt onder andere aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang: “Verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving”. Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet kinderopvang en de bijbehorende toelichting, hebben wij gekozen voor vier opvoedingsdoelen:

- A. Een gevoel van emotionele veiligheid bieden.
- B. Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties bieden.
- C. Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties bieden.
- D. De kans om zich waarden en normen, de “cultuur” van een samenleving eigen te maken: socialisatie.

Deze opvoedingsdoelen gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 0 t/m 13 jaar. Het bieden van een gevoel van veiligheid is de meest basale pedagogische doelstelling voor alle vormen van kinderopvang.

A. Een gevoel van emotionele veiligheid bieden.

Door het bieden van emotionele veiligheid kunnen kinderen zich positief ontwikkelen. Naast het aanbieden van fysiek veilige uitdagende ruimtes, moet een kind zich geliefd en geaccepteerd voelen. Respect voor elkaar en de omgeving speelt hierbij een belangrijke rol. Wij bieden het kind emotionele veiligheid door een liefdevolle, warme en rustige pedagogen. Daarnaast hebben wij aantal middelen die wij hanteren om een positieve invloed te kunnen hebben op de emotionele veiligheid van kinderen:

1. Eigen stamgroep met zoveel mogelijk vaste gezichten.

Ieder kind heeft zijn eigen vaste groep met zijn eigen pedagogen en leeftijdsgenootjes. In de ochtend en in de avond worden groepen samengevoegd, dit heeft te maken met de zogenoemde in-en uitstroom van kinderen en pedagogen.

De peutergroepen kunnen samengevoegd zijn vanaf 06:30 tot maximaal 08:30 uur. Daarna worden de groepen gesplitst.

Tijdens schoolvakanties en als er weinig kinderen op een groep zijn, kunnen groepen samengevoegd worden en kunnen we verticaal werken. Een kind heeft met maximaal twee stamgroepen te maken en wij zorgen er altijd voor dat er een vaste pedagoog van deze groep aanwezig is. De meeste pedagogen kunnen en willen, naast hun werk op hun vaste groep, invallen op andere groepen. Kinderen zijn, naast hun vaste stamgroep, zeer vertrouwd met hun tweede stamgroep en pedagogen daar. Als een kind extra wil komen en er is geen plaats op hun eigen stamgroep, mag het kind met schriftelijke toestemming van de ouder, ook incidenteel of voor een bepaalde periode geplaatst worden op de 2^e stamgroep.

Incidenteel kan er ook voor gekozen worden om kinderen jonger dan 2 jaar, bijvoorbeeld 1,5 jaar vanuit de babygroep bij de peutergroep te laten spelen. Dit om kennis te maken met de groep naar waar de kinderen naar overgaan maar ook voor nieuwe uitdagingen en een

leergierige omgeving aan te blijven bieden. Het ene kindje is er namelijk sneller aan toe om vanuit de babygroep bij de peutergroep te gaan spelen dan het andere kindje. Dit gebeurt altijd in overleg met de ouders. Als ouders hier toestemming voor geven dan zal het kindje af en toe op de andere groep spelen. Hierbij wordt er altijd gekeken naar het kind-leidster ratio.

Zorg voor een fysiek en veilige omgeving, waar alles zoveel mogelijk zijn vaste plaats heeft (zie gezondheid en veiligheidsbeleid):

Doordat alles een vaste plaats heeft is het voor een kind herkenbaar en zal het zich vertrouwd maken en voelen met zijn omgeving. Ieder jaar houden wij een risico-inventarisatie en evaluatie m.b.t. een kindvriendelijke- en veilige omgeving. Veiligheid moet aansluiten bij de leeftijd van de kinderen maar moet er wel ruimte zijn voor uitdagingen.

Bieden van structuur d.m.v. een vast dagprogramma en een activiteitenprogramma:

Een vast dagprogramma schept voor kinderen duidelijkheid en geeft kinderen een vertrouwd gevoel (herkenning). De leidsters voeren elke dag verschillende activiteiten uit met de kinderen (zie ook het dagprogramma).

Vaste rituelen bij maaltijd, slapen en verjaardag:

Met elkaar aan- en van tafel gaan een vast liedje zingen voor het eten, samen uitkleden en toiletgang, samen naar bed, een zingen voor een jarige en trakteren. Dit zijn allemaal vaste rituelen bij ons.

Een kind krijgt van ons waardering en aanmoediging:

Bijvoorbeeld: "Dat heb je goed gedaan!" "Probeer deze puzzel eens, ik blijf naast je zitten en zal je helpen als het moeilijk is". Complimenten geven en kinderen aanmoedigen om iets te gaan doen wat ze eigenlijk nog niet kunnen.

Zelfstandigheid en zelfvertrouwen groeien door kinderen te laten oefenen in zelf doen:

Geluiden, kleuren en vormen zijn prikkels die het kind uitnodigen tot nader onderzoek. De leidster zorgt voor het aanreiken van voorwerpen aan de baby, zodat het die kan betasten. Gaandeweg gaat een baby zijn bewegingen steeds beter beheersen. Hij gaat zich omdraaien, grijpen, zitten, kruipen en lopen. De dreumes en peuter leert zelf eten, aan- en uitkleden en zindelijk worden. We bieden kinderen de gelegenheid om bezig te zijn met allerlei materialen en voorwerpen en geven de kinderen de ruimte om hun bewegingsdrang te kunnen uitleven in de groep, in de speelhal of op het buitenterrein

De nadruk leggen op wat een kind al kan en aansluiten bij hun niveau:

Het benoemen van de dingen maakt begrijpen en herinneren mogelijk. De leefwereld wordt daardoor geordend en veilig. We ondernemen allerlei activiteiten om met het kind via taal in contact te komen. We combineren luisteren, spreken en bewegen d.m.v. liedjes zingen, bewegingsspel, voorlezen etc.

Gevoelens van kinderen respecteren of kinderen nu blij, verdrietig of boos zijn:

We helpen kinderen deze gevoelens te herkennen en er mee om te gaan. Benoemen van gevoelens vinden wij hierbij heel belangrijk: Bijvoorbeeld: "Ik zie dat je verdrietig bent, mama moet werken, maar mama komt je vanmiddag weer halen. Zullen we nu even samen een boekje lezen?"

Ieder kind de aandacht en verzorging geven die het nodig heeft, waarbij het belang van de groep niet uit het oog verloren wordt:

De groepsleidster neemt de tijd voor praten, luisteren, uitleggen en knuffelen. De leidster zal rustig en consequent handelen om het kind houvast en vertrouwen te bieden.

Inrichting van de omgeving is gericht op de doelgroep:

Om ervoor te zorgen dat de kinderen zich veilig voelen zijn er diverse plekken ingericht waar de kinderen zich terug kunnen trekken. In de babygroep is er bijvoorbeeld een plek ingericht om een kind rustig de fles te geven en een lage babybox. De groepsruimte is zo ingericht dat er overzicht is en men kan horen en zien of hulp nodig is. De peuter kan zelfstandig naar het toilet, omdat de sanitaire ruimte aansluit op de groepsruimte. Hierdoor komen we tegemoet aan de eigenheid van het kind. In iedere groep zijn er verschillende vaste speel/activiteitenplekken en zijn er voldoende keuzemogelijkheden in speelgoed.

Kinderen leren rekening te houden met anderen en zorg voor de omgeving te hebben:

Door op te letten dat kinderen elkaar geen pijn doen en andere accepteren zullen zij zich veilig gaan voelen. Hieronder vallen verschillende punten bijvoorbeeld dat je soms op je beurt moet wachten, niet altijd kan krijgen waar een ander kind al mee speelt, geen dingen kapot maken maar er mee spelen/ omgaan waarvoor het bedoeld is en samen opruimen. Dit geeft de kinderen duidelijkheid en structuur.

Openingstijden

Kindercentrum 't Zonnestraaltje is geopend 52 weken per jaar van maandag tot en met vrijdag van 6:00 tot 18:30 uur. Op aanvraag zijn we tot 20:30 (minimaal 2 kinderen). Een dagdeel start in de ochtend om 7:30 tot 13:00 en de middag van 13:00-18:30 uur. Daarnaast is de mogelijk, extra opvang in de ochtend af te nemen tussen 6:00 tot 7:30 En in de avond van 18:30 tot 20:30. Dit is op aanvraag mogelijk.

Alleen de dagen die aangegeven zijn op de website zijn we gesloten.

Wij zullen altijd vooraf aan de dagen dat we gesloten zijn ter herinnering een bericht sturen zodat ouders niet voor gesloten deuren staan.

Drie-uursregeling

Aan het begin en einde van de dag zijn er minder kinderen aanwezig in het Kindercentrum Tijdens de middagpauze van pedagogisch medewerkers slapen veel kinderen, waardoor minder kinderen actieve pedagogische aandacht behoeven. Om voor een bepaalde flexibiliteit te zorgen, is de drie-uursregeling van kracht. Deze drie-uursregeling is alleen toepasbaar op bepaalde tijdstippen.

Het is mogelijk dat ten hoogste drie uur per dag minder beroepskrachten worden ingezet dan volgens de kind-leidster ratio is vereist, maar nooit minder dan de helft van het benodigde aantal pedagogisch medewerkers. Is er in zo'n situatie slechts één pedagogisch medewerker in het Kindercentrum, dan is er ten alle tijden een tweede volwassenen aanwezig dit kan zijn de leidinggevende of een stagiaire. Wanneer er tussen 10.00 – 18.30 uur sprake is dat een pedagogisch medewerkster alleen is, is er ten alle tijden een andere volwassenen in het Kindercentrum aanwezig die als achterwacht dient.

Afwijken van de vereiste kind – leidster ratio zullen wij niet doen tussen 06.00u en 08.15u. Tussen 09:00 u en 13:00u en tussen 15.00u en 18.30u wijken we niet af. Tussen 8:15 en 09:00u zal de afwijking van de kind– leidster ratio niet langer duren dan drie kwartier aaneengesloten en in de periode tussen 12.45u en 15.00u niet langer dan twee uur en een kwartier aaneengesloten. Dit alles met een maximum van drie uur per dag.

Mocht het zo zijn dat er een pedagogisch medewerkster om 17.30 uur klaar is met werken volgens het rooster, maar er zijn op dat moment nog te veel kinderen aanwezig voor een pedagogisch medewerkster dan blijft deze persoon langer. Dit wordt dan achteraf aangepast op het rooster.

2. Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten.

In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen. Om deze ontwikkeling te stimuleren, maken wij regelmatig horizontale groepen door een activiteit te doen met de jongere kinderen of de oudere kinderen uit meerdere groepen bij elkaar te plaatsen.

3. De inrichting van de omgeving.

De inrichting van een ruimte kan een bijdrage leveren aan een gevoel van geborgenheid. Aandachtspunten zijn akoestiek, licht, kleur en de indeling van de ruimte. De kinderen hebben in de basis een vaste groep met vaste leidsters, waarbij het kan zijn dat het kind de groep tijdelijk verlaat voor een activiteit. Op deze manier kunnen kinderen ook wennen aan andere kinderen en leidsters binnen Kindercentrum 't Zonnestraaltje. Na afloop van de activiteit gaan de kinderen vanzelfsprekend weer terug naar de eigen stamgroep. De kinderen verlaten de stamgroep op de hieronder omschreven wijze en tijdens de op de volgende pagina omschreven activiteiten;

Kindercentrum 't Zonnestraaltje werkt met 3 Dagopvang groepen:

Groep 1: De Tulpjes

In deze groep wordt per dagdeel aan maximaal 14 kinderen opvang geboden, deze kinderen zijn in de leeftijd van 2 tot 4 (5*) jaar. Er zullen 2 tot 3 leidsters vast op de groep staan. Dit zal afhankelijk zijn van de kind ratio.

*Tussen 4 en 5 jaar kunnen er kinderen alsnog gebruik maken van de dagopvang, als ouders met een traject (Kentalis/Dagbesteding) bezig zijn waardoor kinderen nog niet kunnen starten met volledig onderwijs. Soms komt het ook wel eens voor dat kinderen in de vakanties 4 jaar worden en pas na de vakantie starten met BSO. Dan blijven ze op de dagopvang tot de scholen beginnen. Blijkt er door omstandigheden dat we het kindje niet kunnen opvangen, zullen we een zorgplan opstellen en volgen.

Groep 2: De Rozen

In deze groep wordt per dagdeel aan maximaal 7 kinderen opvang geboden, deze kinderen zijn in de leeftijd van 0 tot 4 (5*) jaar. Er zullen 2 tot 3 leidsters vast op de groep staan. Dit zal afhankelijk zijn van de kind ratio.

Groep 3: De Madeliefjes

In deze groep wordt per dagdeel aan maximaal 16 kinderen opvang geboden, deze kinderen zijn in de leeftijd van 0 tot 2 jaar. Er zullen 2 tot 5 leidsters vast op de groep staan. Dit zal afhankelijk zijn van de kind ratio. Soms kiezen wij ervoor dat het kind wat langer op deze groep blijft, omdat wij vinden dat het kind nog niet toe is aan een nieuwe groep

vanwege sociaal-emotionele achterstand op hen vaardigheden. Dit zijn vaak zorgkinderen en dit wordt in overleg met ouders toegepast.

De pedagogisch medewerkers die met baby's staan zijn per 1 januari 2025 verplicht een extra verdieping te hebben gedaan voor wat betreft ontwikkeling van jonge kinderen. Ook invalkrachten en pedagogisch medewerkers die op tijdelijke basis op babygroepen werken, moeten dan voldoen aan deze kwalificatie-eis. Vanzelfsprekend houden wij ons aan deze eis.

Het kan altijd zo zijn dat we toch verticaal werken op momenten wanneer dit nodig is. Bijvoorbeeld afwezigheid leidsters/vakanties of afmeldingen kinderen. Wij maken dan gebruik van Groep 3: De Madeliefjes. Wij zullen dan werken met een open-deuren-beleid.

Maakt een kind gebruik van een ruildag of extra dag dan zal dit in onderling overleg met de ouder zijn. Het kan zijn dat het kind niet op eigen groep geplaatst kan worden doordat er geen ruimte voor is. Dan zal ouder toestemming moeten geven om het kind op een andere groep te plaatsen. We proberen hiermee rekening te houden dat het kind dan wordt geplaatst op een groep waar hij of zij de leidsters al eerder van heeft gezien.

Wanneer de grootte van de groep het toelaat kan ervoor gekozen worden een open-deuren-beleid te voeren. Dit wil zeggen dat de kinderen óók in de ruimte van een andere groep mogen komen. Het is immers goed voor de ontwikkeling van een kind zich ook te kunnen optrekken aan oudere kinderen en meer vrijheid te ervaren in het ontdekken van ruimtes. Hierin moet wel worden meegenomen dat dit voor baby's niet mogelijk is. Zij kunnen zich immers niet zelfstandig bewegen. Daarnaast wordt er door de pedagogisch medewerkers toezicht gehouden op de geschiktheid van het speelgoed voor de betreffende leeftijdsgroep.

We kunnen kinderen toestaan de stamgroep te verlaten bij (al dan niet gezamenlijke) activiteiten als bijvoorbeeld: Buitenspelen, zang en dans, voorlezen, knutselactiviteiten. De kinderen kunnen bij activiteiten de stamgroepen verlaten; dan wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het totaal aantal aanwezige kinderen op de locatie.

Peuters die bijna 4 worden gaan af en toe wennen op de BSO. Vaak zijn de oudere peuters toe aan nieuwe uitdagingen en deze worden weer aangeboden op de BSO. Daarnaast wennen ze ook aan de groep waar ze naar toegaan wanneer ze naar de basisschool gaan.

Een dag(deel) afnemen Incidenteel

Wanneer een ouder een extra dag (deel) wil afnemen, die buiten de vaste contracturen valt, word dit telefonisch of per mail aangevraagd bij de leidinggevende. Het incidenteel afnemen van een extra dagdeel is mogelijk wanneer de groepsgrootte dit toelaat en het aantal pedagogisch medewerkers gehandhaafd blijft. Deze opvang dag vindt in principe binnen de eigen stamgroep van het kind plaats. Het is van belang dat de geborgenheid en veiligheid voor het kind en voor de stamgroep als geheel voorop staat. Wanneer er geen plek is op de eigen groep, wordt met de ouders de mogelijkheid om een extra opvang dag buiten de stamgroep af te nemen, besproken en dit wordt dan schriftelijk vastgelegd.

Ruilen van een extra dag(deel) structureel

Wanneer een ouder structureel een extra dagdeel wil afnemen wordt het kind in principe in de eigen stamgroep geplaatst en wordt de overeenkomst van het kind aangepast.

Wanneer de groepsgrootte het niet toelaat het kind een extra dag(deel) in deze groep te plaatsen, kan in overleg met ouders besloten worden het kind voor die dag/dat dagdeel tijdelijk in een andere groep te plaatsen. Hiervoor is schriftelijke toestemming van de ouders nodig. In zo'n situatie mag een kind in maximaal 2 verschillende stamgroepen opgevangen worden.

Zodra er dan ruimte op de eigen stamgroep komt wordt het kind overgeplaatst naar deze groep. In de plaatsingsovereenkomst wordt vermeld dat het kind voor die dag in een andere groep wordt opgevangen en per wanneer het kind weer in zijn eigen groep geplaatst kan worden.

Ruilen van een dag(deel) incidenteel

Wanneer een kind afwezig is geweest en ze dit vooraf hebben aangevraagd om te ruilen dan mag deze dag geruild worden na een andere dag/ander dagdeel. Hiervoor gelden de volgende regels: Een ruiling kan alleen plaatsvinden binnen twee maanden voor of na het te ruilen van de dagdeel of dag. Een ruiling is alleen mogelijk als de groepsgrootte het toelaat en het aantal pedagogisch medewerkers gehandhaafd blijft. Deze opvang dag vindt in principe binnen de eigen stamgroep van het kind plaats. Wanneer er geen plek is op de eigen groep, wordt met de ouders de mogelijkheid om een ruil dag buiten de stamgroep af te nemen, besproken en schriftelijk vastgelegd.

B. Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties bieden.

Met het begrip persoonlijke competentie worden persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit bedoeld. Dit stelt een kind in staat om allerlei type problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden.

Bij jonge kinderen zijn exploratie en spel de belangrijkste middelen om greep te krijgen op hun omgeving.

Exploratie en spel worden bevorderd door:

1. Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten. De inrichting van de ruimte moet zodanig zijn dat een kind zich veilig voelt en met aan de leeftijd aangepast materiaal kan spelen.
2. Vaardigheden van pedagogisch werkers in het uitlokken en begeleiden van spel. Pedagogisch werkers scheppen condities voor spel door een aanbod van materialen en activiteiten dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau en de interesse van een kind zonder een kind het initiatief uit handen te geven.
3. Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten. Goede relaties met leeftijdsgenoten bevorderen de kwaliteit van uitwisseling en van het spel. Dit stimuleren wij door ook regelmatig een activiteit te doen met horizontale groepen. Het streven naar een zo groot mogelijke stabiliteit bij het samenstellen van groepen verdient prioriteit.

C. Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties bieden.

Het begrip "sociale competentie" omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, andere helpen, conflicten voorkomen en oplossen en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leefomgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot evenwichtige personen die functioneren in de samenleving.

D. De kans om zich waarden en normen, de "cultuur" van een samenleving eigen te maken: socialisatie.

Kinderopvang biedt een bredere samenleving dan het gezin, waar kinderen in aanraking komen met andere aspecten van de cultuur en de diversiteit die onze samenleving kenmerkt. De groepssetting biedt daarom in aanvulling op de socialisatie in het gezin, eigen mogelijkheden tot socialisatie en cultuuroverdracht.

3. Emotionele veiligheid

Kindercentrum 't Zonnestraaltje beschikt over vijf pedagogische middelen om de 4 opvoedingsdoelen te realiseren. Het gaat om de opvoedingsdoelen emotionele veiligheid, persoonlijke competenties, sociale competenties en waarden en normen.

Hieronder wordt omschreven hoe de vijf pedagogische middelen worden ingezet om de 4 opvoedingsdoelen te bereiken. Opvoedingsdoel 1 is de "emotionele veiligheid" van het kind.

- A. De leidster-kind interactie
- B. De fysieke omgeving
- C. De groep
- D. Het activiteitenaanbod
- E. Het spelmateriaal

A. De leidster-kind interactie (emotionele veiligheid)

De aanwezigheid van vaste en vertrouwde pedagogisch werkers is de basis om een goede relatie tussen kind en leiding te kunnen laten ontstaan. Hechting is een term voor een duurzame gevoelsrelatie tussen een kind en één of meer specifieke personen met wie het kind regelmatig en intensief in contact is. Hechtingsgedrag is het gedrag waarmee die hechting tot stand komt. Het kind zoekt contact met de opvoeder met als doel het handhaven van contact met en de nabijheid tot de opvoeder.

Hoe het kind zijn behoefte aan contact kenbaar maakt is afhankelijk van specifieke omstandigheden en van de leeftijd van het kind. Zo zal bijvoorbeeld een baby meer passief hechtingsdrang vertonen zoals zuigen, glimlachen en huilen. Een kind van een jaar zal meer nabijheidzoekend gedrag tonen zoals kruipen en volgen.

In een stabiele relatie raken kind en opvoeder steeds beter op elkaar ingespeeld. De opvoeder leert signalen en gedragingen van het kind te interpreteren en het kind ervaart meer dat het met zijn signalen de opvoeder weet te bereiken. Om zo'n stabiele relatie op te kunnen bouwen is een zeker minimum aan contact en continuïteit vereist. Als de opvoeder veelvuldig en op een goede manier op de gedragingen en signalen van het kind ingaat, krijgt het kind vertrouwen in zijn omgeving. Het kind ervaart de relatie met de opvoeder dan als een basis van waaruit het veilig kan gaan onderzoeken. Om de veerkracht van de kinderen te vergroten vindt de kinderopvang binnen Kindercentrum 't Zonnestraaltje plaats in horizontale stamgroepen.

De pedagogisch werker wordt begeleid en beoordeeld op:

1. De wijze waarop zij het kind benadert en aanspreekt.
2. De dagelijkse omgang zoals plezier maken, grapjes uithalen en stoeien.
3. De wijze waarop zij een kind troosten, bevestigen, verzorgen en aanmoedigen.
4. De wijze waarop zij aansluiten op persoonlijke emoties en ervaringen van het kind.
5. De mate waarin responsief dan wel restrictief op een kind wordt gereageerd.
6. De mate waarin zij respect voor de autonomie van een kind tonen.

De pedagogisch werkers krijgen ondersteuning en worden beoordeeld door de leiding van het Kindercentrum. De leiding is dagelijks aanwezig en is ook het aanspreekpunt voor de pedagogisch werker.

Stagiaires

Iedere stagiaire of beroepskracht in opleiding krijgt een begeleider aangewezen deze zal hun begeleiden en beoordelen tijdens de stageperiode

Stagiaires en beroepskrachten in opleiding die aanwezig zijn in het kinderdagverblijf werken volgens het stagebeleid hierin staat uitgebreid beschreven van dag 1 tot einde stage wat ze wel en niet mogen hoe ze begeleid worden en hoe ze ingewerkt worden. Zie stagebeleid voor de totale werkwijze.

B. De fysieke omgeving (emotionele veiligheid)

Een aantal kenmerken van onze binnen en buitenruimte zijn: Ruime en lichte groepen (grote ramen waardoor er veel lichtinval is). Ook is de buitenruimte ruim van opzet.

Ieder kind wordt opgevangen in een vaste groep met een eigen groepsruimte.

Er is plaats voor rust en actie en voor alleen en samen spelen. Kinderen kunnen veilig en ongestoord spelen met kansen om pret te maken en ondeugende dingen uit te halen.

De eigen groepsruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind. Kinderen gaan soms ook naar een andere groep voor verschillende activiteiten, zich verder te ontwikkelen en kennis te maken met andere kinderen en pedagogisch werkers. De ouders worden hiervan op de hoogte gebracht. De groepsruimte is zodanig ingericht dat kinderen in de verschillende ontwikkelingsfasen zich optimaal kunnen ontplooien. Voor een gezonde ontwikkeling van kinderen is het van belang dat het kind vertrouwen heeft in zichzelf en in zijn omgeving. Het kind moet zich veilig en geborgen voelen in zijn omgeving. Kinderen gaan voordat zij overgeplaatst worden naar een andere groep eerst "wennen". Uiteraard worden ouders hiervan op de hoogte gebracht. Dit betekent ook dat die omgeving in materieel opzicht veilig moet zijn. 100% veiligheid nastreven is onmogelijk en ook niet wenselijk. Een kind moet ook leren omgaan met situaties die niet veilig zijn. Een struik kan prikken en over speelgoed kun je vallen. Een kind moet immers ook leren dat er dat soort struiken zijn en leren omgaan met minder veilige situaties in zijn omgeving

C. De groep (emotionele veiligheid)

Kinderen worden opgevangen in een groep die afhankelijk van de leeftijd, een maximale groepsgrootte heeft. Wij hebben gekozen voor horizontale groepen.

Om de veerkracht van de kinderen nog meer te vergroten vindt de kinderopvang binnen Kindercentrum 't Zonnestraaltje plaats in horizontale stamgroepen. In een stamgroep bevinden zich kinderen van dezelfde leeftijden. Wij hebben gekozen voor horizontale groepen, omdat elke fase in de ontwikkeling een andere benadering vraagt en we zo optimale aandacht kunnen geven. Onze pedagogische medewerkers kunnen hierdoor beter inspelen op de individuele behoeften van de kinderen binnen een leeftijdsgroep.

Begeleiding van de groep(en):

Groepsopvoeding biedt kinderen heel veel mogelijkheden maar ook kan het bedreigend zijn. Leidsters zullen kinderen daarom enerzijds de ruimte moeten bieden om onderlinge problemen zelf op te lossen (geeft sterk zelfgevoel) en anderzijds dienen leidsters te helpen door in te grijpen en te corrigeren daar waar het conflict voor kinderen zo bedreigend is dat zij zich machteloos en angstig zouden kunnen voelen in de groep. Ieder individueel kind moet zich veilig en vertrouwd kunnen voelen.

D. Het activiteiten aanbod (emotionele veiligheid)

De structuur van een opvangdag ligt vast. De dagindeling, de ruimte, het speelgoed en de verzorging/begeleiding zijn afgestemd op de behoeften en de belevingswereld van de kinderen. De dagindeling (wat betreft het eten en slapen) wordt zoveel mogelijk in overleg met de ouders gemaakt.

Om een indruk te krijgen van een dag op het Kindercentrum wordt hieronder een voorbeeld weergegeven van een dagindeling. Bij de baby's wordt het dagschema gevolgd dat de ouders/verzorgers aangeven. Wanneer de kinderen op andere tijden moeten slapen of eten dan is dit mogelijk. Er wordt steeds weer gekeken naar wat ieder kind individueel nodig heeft.

Als ouders weg gaan en de kinderen hebben moeite met het afscheid nemen, laten wij de kinderen bewust afscheid nemen door mee te gaan tot de deur waar het kind door het raam kan zwaaien naar de ouder. De dagindeling zal aangepast worden afhankelijk van een aantal factoren zoals het weer, feestviering etc.

Het dagprogramma van Kindercentrum 't Zonnestraaltje:

- **6.00 u - 9:30u;**

De kinderen komen binnen en eten eventueel een boterham en mogen vrijspelen. Kinderen die in de ochtend naar bed mogen, worden naar bed gebracht.

- **9.30u – 10:00;**

Kinderen gaan handjes wassen en fruit eten en wat drinken. Na het fruit eten worden liedjes gezongen of een boekje voorgelezen.

- **10:00 u -10:30u;**

Kinderen gaan plassen of worden verschoond.

- **10:30u – 11:00u;**

Er wordt een gezamenlijke activiteit met de kinderen uitgevoerd.

- **11:00u -11:30u;**

Kinderen spelen buiten als het weer het toelaat en anders gaan ze vrijspelen.

- **11.30u – 12.00u;**

Kinderen gaan plassen, handen wassen en kinderen die op bed liggen worden eruit gehaald. Daarna gaan ze aan tafel voor de broodmaaltijd.

- **12:00u -12:45u;**

Kinderen eten een broodmaaltijd. De kinderen die maar 1 keer naar bed hoeven, worden op bed gelegd.

- **12:45u – 13.30u;**

Kinderen gaan naar buiten als het weer het toelaat en anders mogen de kinderen vrij spelen of doen een activiteit met de leidster (individueel of gezamenlijk).

- **13:30u -14:30u;**

Bij goed weer spelen de kinderen nog lekker buiten of er wordt een activiteit uitgevoerd (knutselen, kleien, blokken bouwen of een spelletje). Er wordt minimaal 1x per dag een creatieve en educatieve activiteit uitgevoerd.

- **14:30 u -15:00u;**

Kinderen gaan handjes wassen en aan tafel voor een koekje en wat drinken.

- **15:00u-15:15u;**

Kinderen gaan plassen en worden verschoond. Kinderen die op bed liggen worden gewekt en de kinderen die 2x slapen worden op bed gelegd.

- **15:15u-16:00u;**

De kinderen mogen vrijspelen of doen een activiteit met de leidster.

- **16:00u – 16:15u;**

Kinderen gaan opruimen, handjes wassen en aan tafel voor warm eten.

- **16:45u – 18:30u;**

Kinderen gaan plassen, worden verschoond en gaan dan vrij spelen.

- **18:30u – 20:30u;**

Bij een incidentele avonddienst wordt er een activiteit gedaan met de kind(eren).

Vaste activiteiten op vaste momenten bieden het kind zekerheid en structuur. Ook vaste rituelen zijn hier een onderdeel van. Te denken valt aan het ritueel van een liedje bij de maaltijd, rituelen bij het gaan slapen of rituelen bij het vieren van een verjaardag.

Daarnaast biedt het programma ruimte voor het kiezen van eigen activiteiten. Door te spelen ontwikkelt een kind zich en leert op hetzelfde moment. Het aan te bieden speelgoed hangt af van de fase waarin het kind zich bevindt. Kennis van de leidsters over de ontwikkeling van het kind is hierbij nodig. Kennis over zintuiglijke, verstandelijke, emotionele en motorische ontwikkeling is hierbij van belang.

Zo zal het kind door verschillend spel materiaal dingen leren zoals het eigen lichaam (bijvoorbeeld het spelen met de eigen voeten), het verschil in gevoel bij het pakken van water, zand, klei, verf etc., de zwaartekracht, ruimtelijk inzicht, mogelijkheden en beperkingen van de ruimte binnen en buiten, fijne motorische activiteiten, imitatie van de werkelijkheid en experimenteren met verschillende rollen (fantasiespel). Een leidster biedt tijdens dit "leren" een stimulerende rol. Dit betekent niet dat zij actief bij het spel van het kind betrokken hoeft te zijn. Zij biedt spel materiaal aan dat past bij de ontwikkeling van een kind, en zij zorgt voor een omgeving waarin het kind tot spel kan komen door middel van verschillende spelhoeken, niet te veel speelgoed en rust. Zij dringt geen activiteiten op. Het kind krijgt de vrijheid om te spelen en daarin te "leren" in zijn eigen tempo.

Leidsters bieden het kind steun bij activiteiten door:

1. Actief optreden, passief bewaken en voelbare aanwezigheid.
2. Uitdagen en stimuleren tot grensverkenning van het eigen kunnen.
3. Troostend, helpend en bevestigend.
4. Door een sensitieve houding.
5. Door alertheid op restrictieve (beperkend, stoppend) houdingen.

Ten aanzien van het beleid van kinderopvang voor het afnemen van extra dagdelen bieden wij ouders de mogelijkheid om telefonisch contact op te nemen met de directie om te informeren of er ruimte is voor het afnemen van een extra dagdeel of dagdelen. Het afnemen van extra dagdelen is alleen mogelijk als het kind-medewerker ratio dit toelaat voor deze dag of dagen.

E. Het spel materiaal (emotionele veiligheid)

In het Kindercentrum is ruim voldoende spel materiaal voor alle leeftijdsgroepen aanwezig. Het materiaal is voor een deel zodanig opgesteld dat kinderen de mogelijkheid hebben zelf te kiezen en het spel materiaal ook zelfstandig kunnen gebruiken. De leidster stimuleert, helpt en adviseert het kind bij het kiezen van nieuw, spannend en/of uitdagend materiaal. De groepsleiding weet waarin het kind goed is, wat hij leuk vindt, wat zijn mogelijkheden en uitdagingen zijn.

4 Persoonlijke competenties

Kindercentrum 't Zonnestraaltje beschikt over vijf pedagogische middelen om de 4 opvoedingsdoelen te realiseren. Het gaat om de opvoedingsdoelen emotionele veiligheid, persoonlijke competenties, sociale competenties en waarden en normen.

Hieronder wordt omschreven hoe de vijf pedagogische middelen worden ingezet om de 4 opvoedingsdoelen te bereiken. Opvoedingsdoel 2 is zijn de “persoonlijke competenties” van het kind.

1. Leidster-kind interactie
2. Binnen en buitenruimte
3. De groep
4. Activiteiten
5. Spelmateriaal

1. Leidster-kind interactie (persoonlijke competentie)

De leidster stimuleert een kind door grenzen te ontdekken en te verleggen van wat een kind kan, wil of durft. De leidster maakt het kind bewust van de eigen capaciteiten en kwaliteiten, speelt in op grapjes, humor en “gek doen”, gaat in op initiatieven van een kind, belooft, prijst en complimenteert het kind.

Het is belangrijk, dat kinderen hun mogelijkheden en onmogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en dus zelfstandig zijn. Anderzijds is het ook belangrijk dat kinderen ervaren dat ze geholpen kunnen worden, dat zij ook afhankelijk mogen zijn en dat je niet alles hoeft te kunnen en dat er iemand voor het kind is die het voor het kind of met het kind kan doen en dat het kind dat ook aan die persoon durft te vragen.

De leidster biedt hulp en steun aan een kind door oefenen, uitbouwen van waar een kind goed, of niet goed in is, wat hij graag wil kunnen en wat hij leuk vindt. Zij zal troostend of helpend optreden en steun bieden bij het verder perfectioneren van wat een kind al doet en kan. Een sensitieve houding en alertheid op restrictieve uitingen spelen hierbij een belangrijke rol.

Voorbeeld: Jantje wil graag puzzelen maar de puzzel die hij heeft vindt hij moeilijk. Hij probeert de puzzel goed te leggen maar het lukt niet waardoor hij boos wordt.

De beroepskracht ziet dit en gaat tegenover Jantje zitten en zegt: Jantje kijk is goed naar de vorm van de puzzel. Waarop jantje ziet dat de puzzel een vorm van een vis is. Hij kijkt op het bord en ziet een soort gelijk vorm in het bord. Dan probeert hij nog een keer en het lukt weer niet. De beroepskracht zegt schuif is heen en weer. Waarop Jantje schuift en de puzzel op de juiste plek valt. Jantje is helemaal blij dat het hem is gelukt. De beroepskracht complimenteert hem en steekt haar duim op. Dat is voor Jantje een bevestiging van het is me gelukt.

2. Binnen en buitenruimte (persoonlijke competentie)

De mogelijkheden voor verschillende spelvormen moeten in alle kindercentra binnen en/of buiten aanwezig zijn (zand, bouw en constructiemateriaal, materiaal voor imitatiespel, bewegingsmateriaal, gezelschapsspelen en expressiemateriaal).

Het doel van het spelen, ook met behulp van materiaal, is niet het product dat het eventueel oplevert, maar het lekker bezig zijn en het ontdekken van de mogelijkheden.

Het is voor kinderen belangrijk dat de mogelijkheid wordt geboden voor eigen initiatief en respect voor autonoom spel en dat er een vertrouwde en herkenbare sfeer wordt gecreëerd en dat de indeling herkenbaar is met plaatsen voor rust en actie. De groepsleiding maakt met de kinderen heldere en begrijpelijke afspraken en geeft instructies over het gebruik van de ruimte (rekening houdend met het ontwikkelingsniveau van de kinderen).

Jantje kiest voor een bak met duplo hij wil rustig in een hoek gaan spelen. Hij gaat in de bouwhoek spelen naar het bouwen van een paar autootjes wil hij wat actiever spelen dus kiest hij ervoor om met de auto's een race spelletje te spelen. Hij vraagt of Lars kan meedoen. Zo spelen ze samen wie het snels over de lijn is met zijn auto, De afspraak was dat Jantje in de bouwhoek zou spelen dit heeft hij netjes gedaan door rust en actief te combineren met zijn zelfgemaakte autootjes

3. De groep (persoonlijke competentie)

De groep is een sociale gemeenschap waarin geoefend kan worden met eigen mogelijkheden, grenzen, aardigheid en onaardigheid, delen van plezier en gewenst en/of ongewenst gedrag. Het gedrag van de één wordt gestimuleerd door gedrag van de ander. Als kernpunt van de sociale ontwikkeling bestaat het begrip hechting. Hechting is een voorwaarde voor een gezonde sociale ontwikkeling. Op de peuterleeftijd is een peuter nog erg op zichzelf gericht. Ze genieten van andere kinderen, worden erdoor gestimuleerd in spel, troosten elkaar en bootsen gedrag na. Anderzijds leeft de peuter nog erg egocentrisch en mist nog inlevend vermogen. Zolang een driejarige bijvoorbeeld verdriet of pijn niet zelf voelt, kan hij zich moeilijk voorstellen wat hij een ander aandoet. Tot de schoolgaande leeftijd spelen kinderen vooral naast elkaar en niet met elkaar. Dit werkt wel heel stimulerend op de sociale ontwikkeling. Een kind ervaart vanzelf op een Kindercentrum dat aandacht soms gedeeld moet worden en dat het niet altijd kan doen wat het kind op dat moment wil. Je hebt simpelweg geen 15 fietsjes. Eveneens worden kinderen gestimuleerd zich te profileren binnen de groep tijdens bijvoorbeeld een kringactiviteit. Zij kunnen dan iets van zichzelf laten zien en/of vertellen. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd en de ontwikkelingsfase en het karakter van het kind.

Jantje en klaasje gaan met de begeleiding buitenspelen. Ze zien beide een tractor en willen er beide op. Jantje staat er als eerst en pakt de tractor. De beroepskracht wacht even af wat Jantje en Klaasje gaan doen. Klaasje wordt boos en trekt aan Jantje waarop Jantje schreeuwt. Ze zegt jongens om de beurt. Klaasje wil op de tractor en duwt Jantje weer. Jantje begint te huilen. Waarop de beroepskracht naar Jantje gaat hem troost en aan Klaasje vraagt waarom hij duwt. Klaasje zegt dat hij op de tractor wil. De beroepskracht zegt Jantje was eerst die mag nu eerst 3 minuten en daarna mag jij. Klaasje accepteert dit en gaat met

de bal spelen tot hij aan de beurt is dan roept Jantje Klaasje dat hij op de tractor kan. En spelen ze weer gezellig door.

Klaasje heeft geleerd dat hij niet mag afpakken en op zijn beurt moet wachten. Doordat klaasje wacht geeft Jantje naar een paar minuten de tractor aan Klaasje.

4. Activiteiten (persoonlijke competentie)

In de groep is een duidelijke en vaste verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen. Daarnaast worden activiteiten met de hele groep afgewisseld met activiteiten in kleine en wisselende groepen. De sociale inhoud van het spel wordt gestimuleerd door samen spelen, praten, luisteren, plezier hebben, delen, wachten op elkaar en rekening houden met elkaar. Om een sociaal en emotioneel zelfstandig persoon te worden is het nodig dat de kinderen hierin gestimuleerd worden. Vanuit een basisgevoel van veiligheid kunnen kinderen zelfstandig worden. Het is belangrijk, dat kinderen de ruimte hebben om te experimenteren. Lekker bezig zijn is het doel, niet het resultaat. In de omgang met de kinderen wordt er op gelet, dat de nadruk ligt op en de aandacht uitgaat naar wat de kinderen kunnen en dat er niet voortdurend gelet wordt op wat ze niet kunnen. Er wordt een soort middenweg gezocht tussen zelfstandigheid en afhankelijkheid. Kinderen een compliment geven als iets lukt en bemoedigen wanneer het nog niet gaat is hierbij van belang. Kinderen hebben een natuurlijke drang om dingen zelf te willen kunnen. Als dat goed geobserveerd wordt en er ondersteuning wordt geboden waar nodig, komt zelfstandigheid en zelfredzaamheid vanzelf op gang.

De kinderen gaan knippen plakken Romi zit aan tafel en weet niet hoe ze moet knippen. De beroepskracht laat Romi zien hoe ze moet knippen waarop Romi het een aantal keer probeert maar het niet lukt. Dan laat de juf het zien door het in de hand van Romi voor te doen. Romi probeert het weer en nu lukt het wel. Ze is helemaal blij dat het is gelukt. De beroepskracht geeft Romi een compliment dat ze niet heeft opgegeven en dat ze hier trots op is. Als was het niet recht geknipt Romi heeft een succes ervaring.

5. Spelmateriaal (persoonlijke competentie)

Door te spelen ontwikkelt een kind zich en leert het. Het spelmateriaal dat wordt aangeboden past bij de leeftijd, de ontwikkelingsfase en de fysieke en geestelijke mogelijkheden van een kind. Het materiaal maakt emoties los van plezier, pret, verrassing, verwondering, ongeduld of teleurstelling. Er is op de verschillende groepen voldoende materiaal aanwezig dat aansluit op de verschillende interesses, nieuwsgierigheid en het durven van een kind. De wijze waarop de leidster het spelmateriaal aanbiedt, biedt kansen voor individuele leermomenten, zelfoverwinning, zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

Ze gaan blokjes bouwen in de groep en Meesje legt twee blokken op elkaar en ziet dat deze blijft staan waarop hij er nog een wil leggen maar niet durft omdat hij bang is dat het omvalt. De beroepskracht zegt doe maar Meesje je kan het. Meesje probeert nog een blok te leggen de toren valt om. Meesje kijkt sip naar de beroepskracht waar op de juf met haar hand voor de mond OEPS roept. Meesje vindt dit zo grappig dat hij lacht en het weer probeert naar 4 keer omvallen lukt het de 5 keer toch om 3 blokken te stapelen. Hij is helemaal blij.

5 Sociale competenties

Kindercentrum 't Zonnestraaltje beschikt over vijf pedagogische middelen om de 4 opvoedingsdoelen te realiseren. Het gaat om de opvoedingsdoelen emotionele veiligheid, persoonlijke competenties, sociale competenties en waarden & normen.

Hieronder wordt omschreven hoe de vijf pedagogische middelen worden ingezet om de 4 opvoedingsdoelen te bereiken. Opvoedingsdoel 3 zijn de "sociale competenties" van het kind.

1. Leidster-kind interactie
2. Binnen en buitenruimte
3. De groep
4. Activiteiten
5. Spelmateriaal

1. Leidster-kind interactie (sociale competentie)

Op een Kindercentrum leert een kind met conflictsituaties om te gaan. De leidster stimuleert vriendschap, kameraadschap en samenwerking onder kinderen onderling. Zij gaat bewust om met conflicten tussen kinderen. Grijpt zij in op de juiste momenten en legt uit of maakt duidelijk aan het kind waarom. De rol van de leidster in de interactie tussen kinderen is afhankelijk van de situatie. Dit kan sturend, ondersteunend, corrigerend, verzorgend of als gangmaker. Belangrijk is verder, dat een Kindercentrum een groepsituatie biedt waar er andere regels en normen en waarden zijn dan in een thuissituatie.

Dat een ander (leidster, andere kinderen) dan de ouder ook aandacht, vertrouwen en troost kan bieden is een heel belangrijke ervaring. Om kinderen goed te kunnen begeleiden, is het van essentieel belang dat een leidster zichzelf goed kent. Kinderen kunnen gedrag vertonen dat als storend wordt ervaren. Op zich is dat subjectief. Het is van belang dat niet het kind vervelend wordt gevonden, maar hooguit het vertoonde gedrag.

Een leidster dient in te zien dat regels er zijn om de voorwaarden te scheppen voor kwalitatief verantwoorde opvang van ieder kind. Daarom spreken we ook liever over afspraken dan over regels. Als een kind zich niet aan de afspraak houdt of kan houden dan is ruimte voor overleg hierover zowel tussen leidsters onderling als in de werkbegeleiding om te bezien of de afspraak wel goed was of juist niet. Het is dan van groot belang dat er wordt bekeken op welke manier het kind geholpen kan worden om zich wel aan de afspraken te houden.

2. Binnen en buitenruimte (sociale competentie)

Ons Kindercentrum beschikt over een ruime buitenruimte. Kinderen kunnen veilig en ongestoord spelen. Er wordt verschillend materiaal aangeboden zoals fietsjes (driewielers) en karren. Leidsters bieden ook buiten verschillende spellen aan waarbij de sociale competenties van het kind wordt gestimuleerd zoals kringactiviteiten en groepsspellen. Daarnaast biedt ons Kindercentrum ruimten met afwisseling in rustige plekken en actieplekken. De ruimte biedt kansen voor gezamenlijke en gevarieerde spelervaringen zoals

imitatie/fantasiespel. Er zijn voldoende hoekjes waar 2-3 kinderen maar ook 10 kinderen samen iets kunnen doen.

3. De groep (sociale competentie)

Een peuter moet nog leren in groepsverband wat hij met speelgoed kan doen.

Een peuter leert niet alleen door stimulering van de leidsters maar ook omdat hij andere kinderen ziet spelen. Het kind leert omgaan met 'de kleinste', 'de traagste' en 'de drukste' van de groep. De sociale houding die het kind geleerd wordt komt overeen met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau. Naarmate kinderen ouder worden zal hen geleerd worden om meer rekening met elkaar te houden. De leidsters zullen invulling geven aan begrippen zoals solidariteit, samenwerken, delen en respecteren. Dit gebeurt door verschillende activiteiten te organiseren die recht doen aan een specifiek persoon, gezamenlijke (leeftijd, cultuur) kwaliteiten en ervaringen en groepsactiviteiten zoals kringspel.

Zo leren we kinderen om afscheid te nemen van vader/moeder. Dit vindt een kind moeilijk maar doordat ouders voor vertrek nog even zwaaien voor de raam en later terugkomen begrijpt het kind dat ouders gaan maar ook weer komen. Na een tijdje accepteren ze dit en huilen ze niet meer bij afscheid.

Een spelletje in de kring waar kinderen moeten nadenken kan ervoor zorgen dat andere kinderen al het antwoord willen geven omdat ze geen geduld hebben. Hier kun je de kinderen leren om even op een vriendje/vriendinnetje te wachten zodat hij/zij antwoord kan geven lukt dit niet dan vraag je een ander kindje te helpen.

4. Activiteiten (sociale competentie)

In de groep is een duidelijke en vaste verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen. Daarnaast worden activiteiten met de hele groep afgewisseld met activiteiten in kleine en wisselende groepen. De sociale inhoud van het spel wordt gestimuleerd door samen spelen, praten, luisteren, plezier hebben, delen, wachten op elkaar en rekening houden met elkaar.

5. Spelmateriaal (sociale competentie)

Het spelaanbod sluit aan bij de wens om zowel individueel als gezamenlijk spel aan te bieden. Het spelmateriaal is uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht, houdt rekening met de diversiteit in leeftijd, sekse en de sociale en culturele achtergrond.

6 Waarden en normen

Kindercentrum 't Zonnestraaltje beschikt over vijf pedagogische middelen om de 4 opvoedingsdoelen te realiseren. Het gaat om de opvoedingsdoelen emotionele veiligheid, persoonlijke competenties, sociale competenties en waarden en normen.

Hieronder wordt omschreven hoe de vijf pedagogische middelen worden ingezet om de 4 opvoedingsdoelen te bereiken. De laatste en het vierde opvoedingsdoel zijn “de waarden en normen” die het kind zich eigen kan maken.

1. Leidster-kind interactie
2. Binnen en buitenruimte
3. De groep
4. Activiteiten
5. Spelmateriaal

1. Leidster-kind interactie (socialisatieproces)

Een kind leert respect voor anderen en zijn omgeving te hebben wanneer hij of zij zelf ook met respect behandeld wordt. “Je mag er zijn”. Het is daarom belangrijk dat een leidster kinderen bij de naam noemt en dat een kind bij binnenkomst begroet wordt door de leidster.

In het Kindercentrum moet er op gelet worden dat een kind, als hij of zij erbij staat, bij het gesprek betrokken wordt, dat er geluisterd wordt en dat er ingegaan wordt op zijn of haar emoties. Kinderen kunnen heel grappig zijn in de ogen van volwassenen maar zelf iets bloedserieus bedoelen. Er wordt veel om kinderen gelachen. Dit zou meer met hen lachen moeten zijn in plaats van om hen lachen.

Daarnaast worden bij Kindercentrum 't Zonnestraaltje specifieke omgangsregels gehanteerd ten aanzien van onder andere conflicten oplossen, de gezamenlijke maaltijd, grenzen stellen en bestraffen. In het teamoverleg en in het groepsleidingoverleg worden persoonlijke waarden en normen besproken en getoetst aan de hand van opvattingen van medegroepsleiding evenals de opvattingen die Kindercentrum 't Zonnestraaltje of de samenleving heeft.

2. Binnen en buitenruimte (socialisatieproces)

Binnen het Kindercentrum zijn heldere en eenduidige afspraken gemaakt over wat kan en mag in alle ruimtes en de wijze waarop met elkaar, de kinderen en de leidsters met deze afspraken wordt omgegaan. Wij vinden het belangrijk dat kinderen ook hun verantwoordelijk kennen en dat de kinderen worden betrokken bij het opruimen van de verschillende materialen en het netjes houden van de verschillende ruimten.

Het is van belang dat leidsters zich bewust zijn van hun gedrag en de invloed hiervan op de kinderen op verbaal als non-verbaal gebied. In teamoverleg of in een groeps gesprek met de kinderen wordt de mogelijkheid geboden om op afspraken en/of overtredingen terug te komen.

De buitenruimte wordt door de KDV en BSO gebruikt. Is dit op hetzelfde moment dan zal er een streep getrokken worden zodat beide groepen rustig kunnen spelen en de leidsters

houden hier dan toezicht op. Ook kunnen ze ervoor kiezen om een uitje te doen naar dichtstbijzijnde speelplaatsen of een wandeling met de bolderkarren.

3. De groep (socialisatieproces)

In de groep worden er met de kinderen afspraken gemaakt over de verschillende omgangsvormen. Met elkaar wordt gesproken over de manieren om elkaar ook aan de afspraken te houden maar ook over het respectvol met elkaar omgaan en je open te stellen voor elkaar. Dit gebeurt onder andere door middel van het verwoorden van wat er gebeurt tijdens sociale interacties zoals samen iets leuks, spannends, akeligs, verdrietigs of ontroerends beleven. Kinderen “leren” van verbale en non-verbale activiteiten van leidsters en kinderen. Het leren van de taal is hiervan een concreet onderdeel. De taalontwikkeling wordt in ons Kindercentrum gestimuleerd door onder andere veel met de kinderen te praten, voor te lezen en kinderen te stimuleren zelf te praten. Wij gaan een bijvoorbeeld vaak erop uit en bespreken met de kinderen wat we zien wat het is en waar het voor dient. Door dit te doen leren kinderen door te zien, te voelen en te benoemen.

Een uitjes naar het bos kan leerzaam zijn, actief zijn, rust geven en plezier geven. Ieder kind ervaart het op zijn/haar manier.

4. Activiteiten (socialisatieproces)

Door middel van afspraken die stimuleren dat iedereen tijdens activiteiten rekening houdt met elkaar, samen deelt en elkaar helpt kan solidariteit ontstaan. Tijdens de dagelijks terugkerende activiteiten zoals de maaltijd en een kringactiviteit wordt er aandacht besteed aan persoonlijke en culturele gebeurtenissen die aansluiten op het “echte leven” het gezin, de omgeving en de wijk.

We zitten aan tafel en de afspraak is dat als iedereen een boterham heeft we eerst met zijn alle zingen en dan tegen elkaar smakelijk eten zeggen en dan beginnen met eten. Kinderen leren geduld te hebben en wachten op elkaar.

5. Spelmateriaal (socialisatieproces)

Spelmateriaal biedt de mogelijkheid om rollen uit het alledaagse leven te oefenen. Te denken valt aan keukenattributen, bedjes en winkeltje. Binnen ons Kindercentrum is voldoende materiaal aanwezig waar kinderen zich mee kunnen identificeren, het biedt de mogelijkheid tot rollenspellen en imitatiespel. Leidsters leren kinderen bewust om te gaan met het gebruik van materiaal door afspraken te maken over het kiezen, gebruik en het opruimen ervan.

7. Kwaliteitszorg

Kinderopvang is een welzijnsvoorziening. Dat wil zeggen dat het een voorziening is die voorwaarden schept voor het welzijn van kinderen en ouders. Als het in een Kindercentrum niet goed lijkt te gaan met een kind wordt er gekeken in hoeverre er aan de noodzakelijke voorwaarden is voldaan.

7.1 Observeren

Pedagogisch medewerkers zijn gedurende een hele dag aan het observeren. Door het kijken naar de kinderen en de groep leren zij de kinderen en de groep goed kennen. Observeren kan informatie leveren over het kind of de groep, maar het kan je ook verwonderen. Begrijpen hoe een kind doet zoals hij doet, inzicht krijgen in ontwikkelen van een kind: Het helpt je bij het goed begeleiden van het kind en de groep. Wij maken gebruik van WIS-formulieren tijdens onze observaties.

Ondanks de goede voorwaarden kan het zijn dat ouders en/of pedagogisch medewerkers zich zorgen maken over de ontwikkeling en/of het gedrag van een kind. Dit kan iets heel kleins zijn, zoals een kind dat niet meer wil slapen tussen de middag. Het kan ook te maken hebben met veranderingen thuis. Of het kan zijn dat er in de ontwikkeling van het kind een achterstand dreigt. Het is belangrijk dat pedagogisch medewerkers alert zijn op veranderingen in het gedrag van kinderen. Pedagogisch medewerkers zullen eerste de onderlinge bevindingen/ zorgen met elkaar bespreken. Wanneer deze zorgen gedeeld worden, zal er een verkennend gesprek met de ouders plaatsvinden. Hoe kijken ouders er tegenaan? Zien ouders hetzelfde gedrag thuis? Ouders en pedagogisch medewerkers kunnen deze zorg als gelijkwaardige gesprekspartners met elkaar delen en elkaar hierin steunen. Pedagogisch medewerkers kunnen doordat ze met veel kinderen van dezelfde leeftijd werken en emotioneel wat makkelijker afstand kunnen nemen vaak iets eerder zien (signaleren) wat een ouder (nog) niet ziet. Het is hun taak om daar iets mee te doen en ouders hierin te helpen/ ondersteunen. Ouders kunnen door een intensievere betrokkenheid en waarneming soms eerder iets zien (signaleren). Zowel onze pedagogisch medewerkers als de ouders kunnen initiatief nemen voor een gesprek.

Van onze pedagogisch medewerkster mag verwacht worden dat ze:

- De ouders niet onterecht ongerust maakt (eerst toetsen bij collega's/in werkbegeleiding). Het is van belang meerdere malen observatieformulieren ingevuld te hebben zodat je dit met ouder kunt bespreken;
- De ouders niet onterecht geruststelt uit angst om te kwetsen maar er zorgvuldig over praat;
- Geen diagnoses stelt (zij is niet deskundig op dit gebied) maar deze zorg met een ouder kan delen.

Er zal nooit buiten medeweten van ouders over een kind gepraat worden met derden (hulpverleners). Dit gebeurt ook niet op aanvraag van hulpverlenende instanties. Een probleem kan wel voorgelegd worden aan een hulpverlenende instantie maar dan anoniem (consultatief). Een grote uitzondering moet gemaakt worden bij een sterk vermoeden van kindermishandeling maar dan ook altijd alleen na zorgvuldige observatie en in overleg hiervan in de werkbespreking.

We zijn ons bewust van onze signaleringsfunctie met betrekking tot ontwikkeling van kinderen wanneer wij een vermoeden hebben volgen wij het stappenplan in de protocol kindermishandeling. Hier staat duidelijk beschreven welke stappen we moeten nemen en welke instanties op welke manier benaderd kunnen en mogen worden.

We zullen in alle werkoverleggen hier aandacht aan besteden zodat de medewerkers ten alle tijden op de hoogte zijn van stappen, wijzigingen enz.

7.2 De ontwikkeling van 0 tot 4 jaar

1 Inleiding

Een pasgeboren baby is totaal afhankelijk van anderen. Binnen 4 jaar kan het kind zich zelfstandig voortbewegen, leert het begrippen en regels, leert het spreken, samen met anderen te spelen en zichzelf aan- en uit te kleden. Een groei van totale afhankelijkheid naar een grote mate van zelfstandigheid in een beperkt aantal jaren.

Op welke wijze en in welk tempo het kind zich ontwikkelt, verschilt per kind. Elk kind heeft zijn eigen capaciteiten, intelligentie en temperament. Daarnaast spelen ook de situatie waarin het kind opgroeit en de mensen waarmee het kind te maken heeft een belangrijke rol bij de ontwikkeling.

Wij proberen de ontwikkeling positief te beïnvloeden. We zorgen voor een gezellige, vriendelijke sfeer waardoor kinderen zich snel op hun gemak voelen. Wij gaan ervan uit dat, in een positieve sfeer, ieder kind de behoefte en de nieuwsgierigheid heeft zijn eigen vermogens te gebruiken en te vergroten. Kinderen willen situaties onderzoeken en zich ontwikkelen tot een zelfstandig persoon. Wij proberen op deze situaties in te springen. We kijken goed naar behoeften van het individuele kind zodat we de persoonlijke groei kunnen stimuleren. De ontwikkeling van kinderen betreft verschillende gebieden. Op ieder gebied proberen wij de kinderen zo goed mogelijk te ondersteunen.

2 Lichamelijke ontwikkeling

Ieder kind groeit in zijn eigen tempo. Het is onze taak, samen met de ouders, te observeren of de lichamelijke ontwikkeling volgens verwachting verloopt. Wij stimuleren de lichamelijke ontwikkeling bij ieder kind, binnen de mogelijkheden van een horizontale groep.

Baby's moeten veilig kunnen liggen, rollen en kruipen in een ruimte zonder dat daar grote kinderen spelen en rondrennen. Op de groep kunnen zij veilig rondkruipen, rustig liggen en knuffelen met de leiding en op de grond met speelgoed spelen dat op hun leeftijd is afgestemd. De peuters kunnen vrij rond bewegen in de ruimte omdat er voor de baby's hoge boxen aanwezig zijn voor als de peuters willen rennen.

Met mooi weer gaan we lekker naar buiten en ook de baby's gaan dan mee en zij spelen op de grasmat en kunnen hier lekker kruipen. De pedagogisch medewerker houdt ten alle tijden toezicht. Ook dan zorgen wij dat op dat ieder kind genoeg mogelijkheden krijgt om met de lichamelijke ontwikkeling bezig te zijn. Wanneer kinderen op hun ontdekkingsreis problemen tegenkomen, moedigen wij hen aan de problemen zelf op te lossen. In eerste instantie bieden wij hulp met woorden, daarna geven wij daadwerkelijke hulp. Op verschillende momenten van de dag stimuleren wij zowel de grove als de fijne motoriek. Bij de grove motoriek doen wij dit bijvoorbeeld door een hoge toren te bouwen met de grote blokken of lekker te rennen of te klimmen. Bij de fijne motoriek doen wij dit bijvoorbeeld door een mooie kralenketting te rijgen, een puzzel aan te bieden of een mooie tekening te maken. Het spelmateriaal aangepast aan de belevingswereld en niveau van het kind. Het is aantrekkelijk, veilig en kindvriendelijk.

3 De verstandelijke ontwikkeling

De verstandelijke ontwikkeling betreft het kunnen onderscheiden en herkennen van voorwerpen en eigenschappen en het leggen van verbanden tussen gebeurtenissen. Zodra kinderen zich beter kunnen voortbewegen, wordt hun wereld groter. Jonge kinderen maken kennis met zoveel mogelijk eigenschappen van dingen om hen heen. Hoe een speeltje aanvoelt, wordt met de mond uitgeprobeerd. Al kijkend, voelend, proevend en tastend ervaren ze dat dingen heel verschillend zijn. Belangrijk is dat kinderen nieuwsgierig en leergierig zijn. Belangstelling voor speelgoed, spelen, geluiden e.d. bevordert de

cognitieve ontwikkeling. We houden hierbij rekening met de behoefte van ieder kind en waar ze aan toe zijn. Dit doen wij door de kinderen zo veel mogelijk verschillend spel materiaal aan te bieden dat geschikt is voor hun leeftijd. Baby's vinden het bijvoorbeeld erg interessant om een knisperdoekje te laten kraken, achter een bal aan te tijgeren of een kiekeboe spelletje te spelen. Spel en speelmaterialen zijn goede hulpmiddelen om ervaring op te doen en de ontwikkeling van het denken te stimuleren. Door vast te pakken, te bekijken komen kinderen er achter hoe dingen zijn, hoe ze werken en waarvoor ze dienen. Ze leren begrippen zoals hard-zacht, onder-boven, veel-weinig, groot-klein enz. Het kind vergaart kennis door ervaringen uit het dagelijkse leven thuis en op de kinderopvang en door binnen en buiten te spelen. Leren te ontdekken gebeurt meestal spelenderwijs, soms door bewust oefenen en veel herhaling. Wij stellen geen eisen waar de kinderen aan moeten voldoen. De kinderen kunnen zelf ontdekken wat de mogelijkheden van speelgoed en andere materialen zijn. We bieden gevarieerd speelgoed aan met veel mogelijkheden. We stimuleren de belangstelling voor speelgoed, spelen, geluiden e.d. door het aanbieden van spelletjes en spelmaterialen aan het kind. Dit alles bevordert de verstandelijke ontwikkeling.

4 Taalontwikkeling

De leeftijdsperiode van 0 tot 4 jaar is de periode in het leven van de mens waarin de taalwerving plaats vindt. Een goede taalontwikkeling is van essentieel belang. Het is immers één van de middelen om contact te maken, om uitdrukking te geven aan gevoelens en behoeften. De omgeving van het kind is van wezenlijk belang voor de taalontwikkeling. Een kind gaat praten omdat er vanaf zijn geboorte in zijn omgeving gepraat wordt en omdat er met hem gesproken wordt. Het eerste huilen en de eerste brabbelgeluidjes komen vaak vanzelf. Daarna worden de reacties vanuit de omgeving erg belangrijk voor de verdere ontwikkeling van de taal. Als het kind brabbelt en woordjes gebruikt en er tegen hem gelachen en gepraat wordt, zal hij steeds meer geluidjes produceren. Het kind gaat geluiden die hij hoort nadoen. Vanuit dit nadoen ontwikkelt zich het praten. Wij besteden veel aandacht aan het praten en luisteren naar elkaar. Kinderen moedigen we aan om zodra ze het een beetje kunnen, via de taal duidelijk te maken wat ze willen. Zo vragen we aan tafel wat kinderen op hun brood willen en moedigen we kinderen aan om niet te wijzen maar te benoemen. We zingen veel, lezen voor, doen spelletjes en benoemen voorwerpen. Het kan voorkomen dat er kinderen zijn die tweetalig worden opgevoed. Bij Kindercentrum 't Zonnestraaltje wordt de Nederlandse taal gesproken. Kinderen worden gestimuleerd de Nederlandse taal te praten als ze hun eigen taal spreken op de opvang.

5 Sociaal emotionele ontwikkeling

Een pasgeboren baby is afhankelijk van de zorg en bescherming van de ouders. In de eerste maanden van zijn leven is een kind in toenemende mate emotioneel afhankelijk van één of een paar mensen. In die periode is het belangrijk dat zij te maken krijgen met vaste personen in hun omgeving. Een kind moet zich kunnen hechten aan bepaalde mensen. Baby's herkennen al heel snel de stem van een leidster. Dat is één van de redenen waarom wij werken met vaste leiding op een groep, op vaste dagen. Kinderen kunnen rond de 30

weken in een eenkennigheidfase terechtkomen. In de omgeving van vertrouwde personen voelt een kind zich veilig. De hechting vanuit zekerheid en veiligheid bevordert juist de zelfstandigheid. Als kinderen ouder worden, worden ze steeds handiger in het contact leggen met volwassenen en andere kinderen. Rond het tweede jaar krijgt het kind steeds meer een eigen wil. Het kind kan personen veel beter onderscheiden en hier op verschillende manieren mee omgaan. Het kind ontdekt dat hij zelf dingen kan laten gebeuren of juist niet. Hij wil alles zelf doen. Dit ik-gevoel wil een kind nog sterker maken door zich allerlei dingen toe te eigenen, zoals bijvoorbeeld speelgoed.

Wij leren de kinderen met elkaar rekening te houden en dus ook samen te delen. Dit is erg moeilijk en er ontstaat dus ook wel eens een conflict tussen de kinderen. De pedagogisch medewerker kijkt eerst toe of de kinderen het zelf kunnen oplossen, zo niet dan helpt zij hierbij door te praten. Met vallen en opstaan leert een kind steeds beter wat wel en niet mag en leert het ook rekening te houden met anderen.

Opvoeders en dus ook de pedagogisch medewerkers, zijn een voorbeeld voor het gedrag van een kind. De vanzelfsprekendheid waarmee zij luisteren, aandacht tonen, eerlijk zijn, nemen de kinderen over. Door goedkeuring en afkeuring weten zij al snel wat goed is en wat niet. Ze leren signalen kennen en krijgen meer oog voor non-verbale communicatie. Kinderen die negatief gedrag vertonen belonen we vooral om de dingen die ze goed doen. Er wordt niet altijd op negatief gedrag ingegaan, soms is het beter dit te negeren. Ieder kind nemen we serieus en krijgt de kans uit te praten en bepaalde wensen kenbaar te maken. Als een pedagogisch medewerker een fout maakt, zal ze dit ten opzichte van de kinderen ook toegeven.

Het is van belang dat de pedagogisch medewerkers en de kinderen zoveel mogelijk op dezelfde lijn zitten en dus dezelfde gedragsregels hanteren. Als een kind van een pedagogisch medewerker een standje krijgt, bespreekt dezelfde persoon dit met het kind en heft het standje weer op. We proberen kinderen te leren duidelijk te zijn over wat ze wel of niet willen. Als een ander iets wil en het kind heeft er geen zin in, dan kan het zeggen "ik wil dat niet". Kinderen leren op deze manier dat het natuurlijk is om iets niet te willen of een keer niet je zin te krijgen.

Vertrouwen en geborgenheid

Wij willen voor en met de kinderen een omgeving scheppen waar ze zich thuis voelen. Daarbij is het van het grootste belang dat ze op ons kunnen rekenen. Wij streven er naar een sfeervolle plek te bieden waar kinderen graag komen. Wij hebben basisvoorwaarden die hierbij een belangrijke rol spelen:

- Een globale dagindeling die kinderen structuur en houvast geeft
- Rituelen, die veiligheid en zekerheid, maar ook gezelligheid bieden
- Vaste pedagogisch medewerkers op de groepen en zoveel mogelijk vaste invalkrachten
- Kinderen die op vaste dagen komen
- Aan alle kinderen geven we zoveel mogelijk dezelfde aandacht. Kinderen die weinig aandacht vragen worden door de pedagogische medewerkers nadrukkelijk bij het geheel betrokken.

Een goede communicatie tussen pedagogisch medewerkers onderling is van groot belang om een sfeer van geborgenheid te creëren voor de kinderen. Het is ook belangrijk dat pedagogisch medewerkers en ouders zoveel mogelijk op dezelfde lijn zitten wat betreft opvoeding en pedagogische aanpak. Regelmatig voeren we hierover overleg, persoonlijk of via het mapje of schriftje.

6 Creatieve ontwikkeling

Bij creativiteit gaat het erom dat een kind zich leert uit te drukken naar eigen aard en persoonlijkheid. Via spelen ontwikkelen kinderen hun creatieve vermogen. Kinderen zijn enorm fantasierijk. In hun spel zijn ze steeds op zoek naar nieuwe mogelijkheden. Jonge kinderen creëren 'bij toeval' al doende. Hun plezier zit in het bezig zijn, het resultaat doet er niet toe. Belangrijk is dat ze vrijgelaten worden in wat ze willen maken. Naast het vrije spel dat belangrijk is en waar dagelijks tijd en ruimte voor is, ondernemen we in de groep gerichte activiteiten. Activiteiten worden aangeboden met een vooropgesteld doel zoals kennismaking met materialen, iets maken, en samenwerking.

De pedagogisch medewerkers weten welke activiteiten aansluiten bij welk ontwikkelingsniveau, de interesse en de mogelijkheden van het kind. Een kind is een individueel en sociaal wezen. Het heeft behoefte aan momenten van alleen zijn en momenten van samen zijn bepaalde activiteit noch dwingen we het tot groeps- of individueel spel. De pedagogische medewerker kan een kind wel aanmoedigen tot deelname aan het spel en het daarbij ondersteunen. Het resultaat van spel en activiteiten is van secundair belang, de kennismaking met het materiaal en het gezellig samen bezig zijn staan voorop. De pedagogisch medewerkers zijn terughoudend met helpen, voordoen of ingrijpen. Een kind dwingen we niet om deel te nemen aan een helpen het zelf te doen of het samen nog eens te proberen. De pedagogische medewerkers zijn royaal met het geven van complimentjes en waken ervoor dat de ontwikkeling van het ene kind niet belemmerend is voor een ander kind of de groep als geheel.

7 Normen en waarden

Pedagogisch medewerkers hebben een belangrijke rol bij het overbrengen van de normen en waarden. Pedagogisch medewerkers zijn een voorbeeld voor het kind en ze zijn hier bewust van. Pedagogisch medewerkers moeten er ook voor zorgen dat de normen binnen de groep gehandhaafd worden door grenzen aan te geven. Kinderen verkennen graag deze grenzen en willen weten wat van hen verwacht wordt. De pedagogisch medewerker gaat op verschillende manieren om met het verkennen van deze grenzen afhankelijk van de leeftijd. We spreken het kind bijvoorbeeld aan op het ongewenst gedrag, of negeren het gedrag juist en leiden het kind af. Het is wel belangrijk om consequent te zijn in het aangeven van de grenzen. Een straf heeft bij Kindercentrum 't Zonnestraaltje meestal een relatie met het ongewenst gedrag. Heeft een kind rommel gemaakt, moet hij het opruimen. We leggen de nadruk op het positieve gedrag van een kind en reageren kort en kordaat bij negatief gedrag. Kindercentrum 't Zonnestraaltje vindt het belangrijk veel aandacht te besteden aan de overdracht van normen en waarden.

7.3 Overdracht naar de basisschool:

Om ervoor te zorgen dat kinderen een goede start kunnen maken vinden wij het van groot belang een goede overdracht te doen naar de basisschool. Voordat de kinderen die bij ons op Kindercentrum 't Zonnestraaltje naar de basisschool gaan, maken wij een afspraak met de ouders over het betreffende kind. In deze persoonlijke gesprek bespreken we de observaties en andere belangrijke documenten deze documenten gaan met de ouders mee en ouders bepalen zelf of ze dit met de school willen communiceren. Tijdens het gesprek vragen we ouders toestemming om het dossier door te sturen naar de basisschool waar hun kind zal beginnen.

Als ouders toestemming geven voor overdracht naar de basisschool dragen wij op een zorgvuldige manier de belangrijkste gegevens van het kind over. In een (telefonisch) gesprek

geven wij een persoonlijke beschrijving van het kind, welke is gemaakt door de mentor van het kind. Daarnaast komen ook alle ontwikkelingsgebieden van de kinderen aan bod zoals de sociaal emotionele ontwikkeling, de fysieke vaardigheden, de talenten, de interesses en de aanpak die wij hanteerde op het Kindercentrum.

7.4 Overdracht naar de buitenschoolse opvang:

Wanneer een kind van de dagopvang naar de buitenschoolse opvang gaat, en deze opvang ook bij 't Zonnestraaltje plaats zal vinden, zal de pedagogisch medewerksters van de dagopvang een korte maar bondige overdracht doen aan de pedagogisch medewerksters van de buitenschoolse opvang. Dit om de overgang voor het kind zo makkelijk mogelijk te maken. Wanneer een kind van de Dagopvang naar een andere BSO gaat dan zal in overleg met ouders een warme overdracht zijn naar deze BSO. Wanneer een kind van de BSO van Kindercentrum 't Zonnestraaltje naar een andere BSO zou gaan zal in overleg met ouders een warme overdracht plaats vinden.

Zo zal er altijd toestemming van ouders zijn als het gaat om informatie over hun kind(eren).

7.5 Elk kind een mentor:

Omdat wij het erg belangrijk vinden de ontwikkeling van de kinderen nadrukkelijk in de gaten te hebben, hebben wij alle kinderen in de groep onderverdeeld onder een zogenoemde mentor. Deze mentor volgt de groep kinderen die bij haar behoort nadrukkelijk. Kijkt naar zijn/ haar ontwikkelingen, bijzonderheden en is aanspreekpunt voor ouders bij bijzondere vragen. Ook draagt deze mentor bij aan de ontwikkeling van kinderen door de kinderen te observeren en dit te registreren en twee keer per jaar met ouders te bespreken. Dit gaat veel verder dan een vast gezicht voor het kind en voor het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling. Het belang van de mentor is juist het bijdragen van de emotionele veiligheid van de kinderen en daarmee bijdragen aan hun ontwikkeling. Wanneer er een pedagogisch medewerkster stopt, worden haar kinderen direct onderverdeeld onder een andere collega. Wanneer er nieuwe kinderen op de groep komen, wordt hier direct een mentor aan toegewezen. De actuele lijst met kinderen en hun mentor is bekend bij alle ouders en pedagogische medewerkers. De Mentor van het kind zal het intakegesprek met de ouders doen zodat de ouder meteen ook kennis maakt met de Mentor van hun kind.

Aan ouders zal doorgegeven worden wie de vervangende mentor zal zijn bij ziekte of langdurige afwezigheid van eigen mentor van het kind. Dit zal een medewerkers zijn die op de groep staat en het kind goed kent. Is het zo dat ook deze medewerker langdurig afwezig is gelijk met de eigen mentor zal er een derde medewerker als mentor aangewezen worden. Dit zal iemand zijn die het kind kent en vervangende medewerker van deze groep is bij afwezigheid. Om kinderen vertrouwd te laten raken met medewerkers spelen de groepen regelmatig samen buiten, is er een opendeuren beleid en doen de grote kinderen van de groepen regelmatig samen activiteiten zodat ze vertrouwd raken met de andere leidsters van de andere groepen. Zo kunnen we de emotionele veiligheid en stabiliteit van het kind waarborgen omdat de medewerker die vervangt een bekend en vertrouwd gezicht is voor het kind. Het veranderen van de mentor zal alleen zijn in situaties dat het niet anders kan.

Doel van de mentoren voor 2025:

Iedere mentor moet het belang inzien van doelen die nageleefd moeten worden bij het mentorschap. Voor 2025 is het concrete doel voor alle beroepskrachten als volgt:
Kinderen observeren en registreren aan de hand van het kind volgsysteem WIS

Kinderen uitdagen zich verder te ontwikkelen door een programma op een passende wijze in te zetten in de huidige opvang.

Voor uitleg zie protocol Mentorschap

Tijdens het eerste gesprek wordt er ouders aangegeven wie de mentor van hun kind zal zijn en deze medewerker zal dan ook de intake met de ouders doen, zodat ze meteen kunnen kennismaken met de mentor van hun kind. Tijdens de intake en kennismaking vragen we ouders het kind mee te nemen zodat het meteen kan kennis maken met de mentor.

Wij hebben een protocol mentorschap, ouders kunnen deze ten alle tijden inzien op locatie. Hierin wordt beschreven wat een mentor allemaal mag en kan doen op het kinderdagverblijf.

7.6 Inspectie wet kinderopvang en kwaliteitseisen kinderopvang

De GGD inspecteert in opdracht van de Gemeente jaarlijks of er kwalitatief goede kinderopvang wordt geleverd en of het Kindercentrum voldoet aan alle wettelijke regels vanuit de wet kinderopvang. Hierbij wordt gekeken of er voldaan wordt aan de kwaliteitseisen op het gebied van ouderinspraak, personeel, veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting, groeps grootte en beroepskracht-kind-ratio, pedagogisch beleid en pedagogische praktijk, klachten en voorschoolse educatie. De GGD-rapporten zijn inzichtelijk voor alle ouders. Een kopie van het inspectierapport ligt in het Kindercentrum ter inzage. Mocht u deze in willen zien vraag er dan naar bij de directie. Ook kunt u het laatste inspectierapport terugvinden op onze website.

7.7 Veiligheid en gezondheid risico-inventarisatie

Jaarlijks wordt er in ons Kindercentrum een veiligheid en gezondheidsrisico- inventarisatie gehouden. Op de verschillende groepen wordt er aan de hand van een vragenlijst veiligheid/gezondheid bekeken waar de groep en het Kindercentrumrisico's lopen. Voor de risico-inventarisatie veiligheid is het uitgangspunt het model van Stichting Consument & Veiligheid. Voor de risico-inventarisatie gezondheid wordt er gewerkt volgens het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid. Mogelijke risico's en eventuele verbeterpunten worden beschreven in een verslag. De actiepunten uit dit veiligheid- en gezondheidsverslag worden uitgevoerd en besproken met de inspecteur van de GGD, pedagogische medewerkers en de ouderraad. Wij vinden het erg belangrijk dat onze pedagogisch medewerkers en de leidinggevende een goed contact met de ouder hebben. Voor onze pedagogisch medewerkers is het belangrijk te weten hoe het thuis gegaan is. Zij kunnen daarop inspelen. Voor ouders is het belangrijk om te weten hoe de dag van hun kind verlopen is. Informatie kan uitgewisseld worden tijdens de breng- en haaltijden.

7.8 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Binnen kwaliteitszorg is het ook belangrijk om aandacht te hebben voor het signaleren van risicosignalen. Ons Kindercentrum beschikt over een protocol Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld. Alle pedagogisch werkers werkzaam binnen het Kindercentrum zijn op de hoogte van de meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld en weten hoe te handelen. Dit wordt ook besproken bij elke vergadermomenten.

Voor meer informatie zie protocol "Kindermishandeling en Grensoverschrijdend gedrag"

7.9 Aandacht voor kwaliteit:

Als onze medewerkers zijn gekwalificeerd en wij zorgen ervoor dat hun kennis up-to-date blijft. Individueel en in teamvergaderingen, met cursussen en workshops op het gebied van

pedagogische vaardigheden. Op onze locatie lopen regelmatig stagiaires van beroep gerelateerde opleidingen stage. De stagiaires worden begeleid door een werkbegeleider die hun ontwikkeling nauwlettend in de gaten houdt en overleg heeft over de ontwikkeling van de stagiaire met de pedagogisch medewerkster.

8. Samenwerking met ouders

Praktijkschets: Een ouder aan het woord: "Bij het ophalen probeer ik altijd even met de leidsters te praten, vragen of het goed is gegaan. Ik let er dan op of ze iets bijzonders vertellen, bijvoorbeeld of hij papier heeft geknipt. Eerst kon hij dat niet en nu heeft hij dat wel gedaan, zulke dingen. Dan weet ik dat ze echt aandacht voor hem hebben gehad. Wat ik moeilijk vind in het contact? Als ik te laat ben, dan zit ik te stressen. En als die leidsters je zo dan aankijken..."

8.1 Rondleiding

Wij vertellen u graag over het Kindercentrum en laten het zien. De ouder krijgt een beeld van de locatie en de groepen en kan zo nodig vragen stellen.

8.2 Intakegesprek

Alle nieuwe ouder(s) worden uitgenodigd voor een intakegesprek wordt er informatie gegeven over de organisatie, het Kindercentrum en de groep waarin het kind is geplaatst.

Aan de ouder(s) wordt gevraagd informatie te geven over hun kind, zodat het voor ons mogelijk wordt om het kind zo goed mogelijk te begeleiden. Er worden wenaafspraken gemaakt en ook wordt er meteen een afspraak gemaakt voor het eerste evaluatiegesprek. De mentor van het kind doet het intakegesprek zodat de ouders meteen kennis maken met de mentor van hun kind.

8.3 Wenbeleid

Voor het wennen en het afscheid, nemen we de benodigde tijd. Op die manier kan niet alleen het individuele kind, maar ook de groep worden voorbereid. Dit geeft de kinderen duidelijkheid en daarmee een gevoel van veiligheid. Ook stimuleren we hiermee het groepsproces doordat de kinderen bij elkaar betrokken worden. Voor het welbevinden en de ontwikkeling van het kind en de groep is het van belang goed en snel te wennen.

Extern wennen: Nieuwe aanmelding

Als een nieuw kind op het Kindercentrum komt mag het altijd eerst, voorafgaand aan de officiële plaatsingsdatum, maximaal 2 keer een dagdeel komen wennen en vanaf plaatsingsdatum nog 1 of 2 keer. Wennen voorafgaand aan de officiële plaatsingsdatum is alleen mogelijk wanneer de plaatsingsovereenkomst aanwezig is. Wanneer er een kind komt wennen wordt er altijd voldaan aan onze pedagogisch medewerker-kind ratio. Ouder(s) vinden het vaak moeilijk om hun kind 'weg' te brengen. Voor hen is de wenperiode dus ook erg fijn.

In overleg worden de wen-data afgesproken en schriftelijk vastgelegd en ondertekend. Ouder(s) krijgen dit formulier mee en een kopie hiervan wordt bij de gegevens van het kind bewaard. Mocht blijken dat het kind langer de tijd nodig heeft om te wennen dan worden in overleg met de ouder(s) nieuwe wenaafspraken gemaakt. Bijvoorbeeld nog 2 keer een korte

dag op de dagen dat het kind ingepland staat of op een andere dag nog een dagdeel als onze pedagogisch medewerker-kind ratio (BKR) dat toelaat.

Onze pedagogisch medewerkers hebben ook behoefte aan wenaafspraken, zij moeten het kind immers leren kennen. In het belang van het kind zelf, de groep en de medewerkers wordt de ouder(s) gevraagd om in elk geval hun kind minimaal 2 keer een korte tijd te brengen.

Omdat wij uitgebreid aandacht besteden aan het kind dat went, kan er bij een (bijna) volledige bezetting maar één kind tegelijk op een groep wennen. Als de groep niet volledig bezet is, bijvoorbeeld bij de start van een nieuwe groep, kan van deze regel worden afgeweken.

Intern wennen: Van Kindercentrum naar buitenschoolse opvang

Als een kind doorstroomt naar de BSO wordt, in overleg met de ouder(s), een wenschema opgesteld van minimaal 2x een dagdeel. In vakanties is het beter voor een kind om niet te wennen. De dagen zijn anders en soms is er een uitstapje gepland. Als het voor de ouder(s) niet anders kan, wijken wij hiervan af.

Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijkertijd op een groep komen wennen. Als deze kinderen van dezelfde groep komen, kunnen zij elkaar steun bieden. Het wennen kan het beste binnen een tijdsbestek van 2 weken plaatsvinden.

Pedagogisch handelen tijdens de wenperiode

Het doel van de wenperiode is dat het kind zich veilig voelt in de nieuwe situatie en zich vrij gaat voelen om zich in de groep te voegen, te spelen en zich te ontwikkelen. Naast de tijd die het kind nodig heeft op de groep, is het begeleiden van de nieuwe kinderen van belang.

Concreet betekent dit dat:

- De andere kinderen op de hoogte gebracht zijn van de komst van het nieuwe kind;
- Het mandje/bakje/tasje voor persoonlijke spulletjes klaar staat;
- Het kind wordt voorgesteld in de groep en de andere kinderen die dat kunnen en willen, aan het kind mogen vertellen hoe de dag verloopt, wat de afspraken zijn e.d.;
- Wij tijdens de wenperiode continu contact houden met het kind. Zo zitten wij naast of dicht bij het kind dat aan het wennen is en zorgen we voor oogcontact en positieve, bemoedigende woorden;
- Wij het kind begeleiden tijdens vrij spel;
- We gaan samen met het kind de ruimte verkennen en laten zien wat het, waar kan doen. Ook gaan wij gericht met hem spelen, zodat het kind ziet wat het kan doen en wat de regels zijn.

8.4 Evaluatiegesprek

Ongeveer na tien werken na aanvang van de opvang van hun kind krijgen ouder(s) de gelegenheid de wenperiode te evalueren en eventuele vragen te stellen in een evaluatiegesprek. Centraal hierin staan het welbevinden van het kind en de bevindingen van de ouder(s).

8.5 Breng- en haalcontacten

Aan het begin van de dag, als de kinderen gebracht worden, en aan het einde van de dag bij het ophalen, proberen wij een korte overdracht te doen met de ouder(s) te praten over het

kind Hierbij letten we wel nadrukkelijk op de groep want we vinden het belangrijk dat er rust op de groep blijft. Daarom zullen wij ook altijd dagelijks in de schriftjes van de kinderen een overdracht schrijven, zodat ouders altijd een complete en uitgebreide overdracht hebben. Mochten ouders toch een gesprek willen dan maken we hier een andere afspraak voor.

8.6 Brengen/halen door anderen

Het kan voorkomen dat een ander persoon het kind komt halen en/of brengen. Het is belangrijk dat ouder(s) dit vooraf aangeven, zodat onze pedagogisch medewerkers hiervan op de hoogte zijn. Als het kind wordt opgehaald geven wij het niet mee aan iemand anders, indien de ouder(s) ons niet van vooraf op de hoogte hebben gebracht. Wij nemen dan eerst contact op met de ouder(s) alvorens wij het kind meegeven.

8.7 Communicatie met ouders

Elke dag schrijven onze pedagogisch medewerkers de voortgang in Kidsadmin van het kind tot de leeftijd van 4 jaar. Er wordt geschreven over de ontwikkeling en het gedrag van het kind, vriendjes en activiteiten. Ouders kunnen via Kidsadmin ook communiceren en vragen stellen met de mentor/pedagogische medewerker. Onze pedagogisch medewerker kan hier zo nodig op reageren.

Wij werken met KIDSADMIN (ouderportaal).

Dit is een programma voor kinderdagverblijven waarin we op een veilige manier de gegevens van kinderen kunnen opslaan, contracten kunnen maken, facturen kunnen maken maar ook kunnen werken met het planningssysteem van kinderen en medewerkers.

Daarnaast is dit systeem gedeeltelijk gekoppeld aan ouderportaal waardoor er ook op snelle en veilige manier gecommuniceerd kan worden met ouders. Er zal zo snel mogelijk gewerkt gaan worden met het ouderportaal. Ouders hebben een link op hun telefoon en er kan rechtstreeks gecommuniceerd worden met ouders. De dag van het kindje wordt doorgegeven aan ouders en als er vragen zijn kan dit via de IPAD meteen beantwoord worden.

8.8 Kind bespreking

Minimaal een tot twee keer per jaar wordt elk kind uitvoerig besproken naar aanleiding van een vragenlijst (WIS formulier). Deze wordt door onze pedagogisch medewerkers afzonderlijk ingevuld en samen doorgenomen.

8.9 Oudercommissie

De taak van de oudercommissie is het behartigen van de belangen van de ouders. Minimaal twee ouders van kinderen die op het KDV of de BSO geplaatst zijn, zullen deel uitmaken van de oudercommissie. De ouderraad heeft wettelijk adviesrecht. Iedere ouder kan met vragen, klachten of ideeën terecht bij de oudercommissie.

De oudercommissie fungeert als aanspreekpunt voor de ouders en de directie en zorgt voor een goede en heldere informatieverstrekking aan de ouders. De oudercommissie stelt zich als doel de belangen van de kinderen en de ouders van Kindercentrum 't Zonnestraaltje zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De oudercommissie adviseert de directie van Kindercentrum 't Zonnestraaltje ten aanzien van kwaliteit van de verzorging, de opvoeding en het Kindercentrum en voert regelmatig overleg met de directie. Minimaal 4x per jaar komt de oudercommissie bij elkaar.

De oudercommissie is een bijzonder en belangrijk orgaan voor Kindercentrum 't Zonnestraaltje en heeft adviesrecht over onder andere:

- De uitvoering van het kwaliteitsbeleid
- Algemeen pedagogisch beleidsplan
- Risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid
- Spel en ontwikkelingsactiviteiten
- De vaststelling en wijziging van het Klachtenreglement
- Openingstijden

Daarnaast organiseert de oudercommissie incidenteel activiteiten voor en met ouders en helpt de oudercommissie bij het organiseren van feesten.

8.10 Interne klachtenafhandeling

Kindercentrum 't Zonnestraaltje levert kwalitatieve kinderopvang en heeft continu haar focus gericht op de naleving van de kwaliteitsprocessen binnen haar organisatie.

Toch kan het zijn dat u als ouder geconfronteerd wordt met een situatie waarover u niet of minder tevreden bent. In het algemeen raden wij ouders aan een klacht te bespreken op de plaats waar de klacht zich afspeelt en/of met de persoon om wie het gaat. Dat kan een pedagogisch medewerker of met Ebru. Een rustig gesprek kan vaak al veel oplossen. Ook is het fijn als u uw klacht via mail neerlegt bij de directie. De klacht die ouders indienen, wordt zorgvuldig onderzocht. Tijdens de afhandeling van de klacht houden wij de ouder zoveel mogelijk op de hoogte over de voortgang. We streven erna de klacht zo snel mogelijk af te handelen, maximaal binnen 6 weken na het schriftelijk indienen. Als reactie op hun klacht, zullen wij een termijn stellen waarbinnen eventuele maatregelen getroffen worden. Zijn ouders echter na deze eerste stap niet tevreden, dan kunnen klachten altijd direct worden voorgelegd aan het klachtenloket van de geschillencommissie. Dit doet je via <https://www.klachtenloket-kinderopvang.nl/ouders/>. Komen we hier met elkaar niet uit dan kan de klacht nog bij de geschillencommissie neergelegd worden. Zie ook onderstaand subhoofdstuk.

Zie voor uitleg van de procedure interne klachtenafhandeling de RIE gezondheid en veiligheid van kindercentrum 't Zonnestraaltje.

8.11 Geschillencommissie

Op 9 november heeft het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Branche kinderopvang geïnformeerd over de verplichting om per 1 januari 2016 aangesloten te zijn bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen, waaraan ook verbonden is het Klachtenloket Kinderopvang. Kindercentrum 't Zonnestraaltje heeft hier gehoor aan gegeven en heeft zich per 1 januari 2016 laten registreren bij de Geschillencommissie. Onderstaand artikel geeft aan hoe de ouder en/of de oudercommissie met een klacht dient om te gaan. Voor meer informatie verwijst Kindercentrum 't Zonnestraaltje u graag door naar de website van de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl

Geschilartikel Kinderopvang

1. De ouder/ oudercommissie dient de klacht eerst bij de ondernemer in te dienen.
2. Leidt de klacht niet tot een oplossing dan moet het geschil binnen 12 maanden na de datum waarop de ouder/ oudercommissie de klacht bij de ondernemer indiende, schriftelijk of in een ander door de commissie te bepalen vorm bij de

Geschillencommissie Kinderopvang (hierna: Geschillencommissie) aanhangig worden gemaakt.

3. Geschillen kunnen zowel door de ouder/ oudercommissie als door de ondernemer aanhangig worden gemaakt bij de Geschillencommissie.
4. Wanneer de ouder/ oudercommissie een geschil aanhangig maakt bij de Geschillencommissie, is de ondernemer aan deze keuze gebonden. Als de ondernemer een geschil aanhangig wil maken, moet hij de ouder/ oudercommissie schriftelijk of in een andere passende vorm vragen zich binnen vijf weken uit te spreken of hij daarmee akkoord gaat. De ondernemer dient daarbij aan te kondigen dat hij zich na het verstrijken van de voornoemde termijn vrij zal achten het geschil bij de gewone rechter aanhangig te maken.
5. De Geschillencommissie doet uitspraak met inachtneming van de bepaling van het voor haar geldende reglement.
6. Het reglement van de geschillencommissie is beschikbaar via www.degeschillencommissie.nl en wordt desgevraagd toegezonden. De beslissing van de Geschillencommissie geschiedt bij wege van bindend advies. Voor de behandeling van een geschil door de Geschillencommissie is een vergoeding verschuldigd.
7. Uitsluitend de hierboven Geschillencommissie dan wel de gewone rechter is bevoegd van geschillen kennis te nemen.

9 Slotwoord

Er zal nooit buiten medeweten van ouders over een kind gepraat worden met derden (hulpverleners). Dit gebeurt ook niet op aanvraag van hulpverlenende instellingen. Een probleem kan wel voorgelegd worden aan een hulpverlenende instantie maar dan anoniem (consultatief). Een grote uitzondering moet gemaakt worden bij een sterk vermoeden van kindermishandeling maar dan ook altijd alleen na zorgvuldige observatie en in overleg hiervan in de werkbespreking. Wij hebben een zorgprotocol als het gaat om de ontwikkelingsachterstanden, gedragsproblemen of een problematische thuissituatie. Hierin staat beschreven wat te doen in bovengenoemde situaties.

Respect

Respect betekent aanzien, eerbied of waardering die men heeft voor of ontvangt van iemand vanwege zijn kwaliteiten, prestaties of vaardigheden. Het woord betekent oorspronkelijk "omzien naar" en vandaar "rekening houden met". Respect is een vaste waarde binnen ons Kindercentrum. Wij respecteren eenieder die ons Kindercentrum bezoekt maar verwachten ook van eenieder dat zij alle medewerkers van het Kindercentrum met respect benaderen en behandelen.